

OLOMOUCKÝ KRAJ

1. Jaká je Vaše priorita v oblasti školství ve Vašem kraji? Jakou problematiku považujete v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy vašeho kraje za nejvýznamnější, jaké řešení navrhuje?

ODS

Našimi prioritami v oblasti školství je zachování stávající sítě a kapacity víceletých gymnázií nejméně v současném rozsahu. V oblasti odborného vzdělávání jsme připraveni podpořit rozvoj duálního vzdělávání ve spolupráci středních škol a výrobních firem. Pro zajištění potřeb pracovního trhu podporujeme všechny formy celoživotního vzdělávání. Zasadíme se o objektivní hodnocení ředitelů škol, vycházející ze skutečné znalosti terénu a otevřené komunikace a podporujeme profesní růst a zlepšení pracovních podmínek pedagogů. V Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2024–2028 považujeme za nejdůležitější tyto otázky:

- podpora rozvoje well-beingu a příznivého klimatu školy
- zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce (vč. prevence předčasných odchodů ze vzdělávacího systému) a zvýšení kvality odborného vzdělávání (podpora rozvoje duálního vzdělávání)
- podpora Jesenicka jako specifické části regionu (stipendia pro studenty středních škol, možnost usnadnění přístupu k vysokoškolskému vzdělání)
- podpora rovných příležitostí ve vzdělávání a rozvoj potenciálu každého žáka (prevence „dědění“ chudoby)
- podpora profesního rozvoje pracovníků ve vzdělávání a rozvoje kompetencí k vedení škol a školských zařízení (zajištění osobností pro potřeby školského managementu)
- další vzdělávání v rámci celoživotního učení (zajištění potřeb pracovního trhu)
- spolupráce aktérů vzdělávací politiky (kraj, města a obce, školy, žáci a studenti, rodičovská veřejnost, odborná veřejnost, Centrum uznání a celoživotního učení, Spolek středního školství, Sdružení soukromých škol, odbory, profesní svazy)

STAN (Dolníček)

Prioritou vzdělávání v Olomouckém kraji vnímáme hlavně udržení trendu zvyšování kvality vzdělávání na středních školách a podporu celkové vzdělávací soustavy celého kraje.

Navyšování rozpočtu na správu škol, tj. rekonstrukce, opravy, rozvoj. Zvyšování financí také pro možnost studentských výměnných pobytů v republice i mimo ni. V dalším stupni pak snahu o snižování administrativní zátěže škol.

SPO, TRIKOLÓRA, PRO a SVOBODNÍ (Jelínek)

Oblast krajského vzdělávání je složitý systém, jehož součástí jsou školské organizace zřizované městy a obcemi, krajem, církví a soukromými subjekty, zahrnuje předprimární, primární, sekundární i terciární vzdělávání (na území kraje působí pět vysokých škol), součástí je vzdělávání volnočasové. Zvláštní kapitolou je vzdělávání celoživotní a profesní. V užším smyslu zahrnuje krajské vzdělávání pouze ty školy a školská zařízení, které zřizuje Olomoucký kraj a na rozdíl od všech ostatních zde Olomoucký kraj jako zřizovatel uplatňuje svůj vliv. Těch je v současnosti 107. Za prioritu školských organizací zřizovaných krajem považujeme ekonomickou a personální stabilizaci a kvalitní vzdělávání. Cílem není slučování krajských škol do mamutích a oborově nesourodých celků s počtem žáků přesahujících i tisíce středoškoláků, jak vidíme v některých krajích. Cílem není ani navyšování počtu gymnázií a

jejich kapacit logicky na úkor středního odborného školství, až k poměru 50:50, jak si představuje ministr školství Bek. Cílem není násilný převod základních uměleckých škol a středisek volného času na města a rozhodně ne privatizace a outsourcing zařízení jako jsou školní jídelny nebo domovy mládeže. Jednalo by se o destabilizaci krajské vzdělávací soustavy. Dlouhodobý záměr vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2024 až 2028 neobsahuje tyto záměry, a i z toho důvodu naši krajští zastupitelé hlasovali pro schválení tohoto klíčového krajského dokumentu. Olomoucký kraj je vlastníkem školních budov a má za jejich stav zodpovědnost řádného hospodáře. Prioritou jsou investice jak do rekonstrukcí budov s cílem snížení energetické náročnosti, tak do modernizací učeben, kmenových a zvláště odborných. Co nejméně oprýskaných fasád a padajících omítek, naším úkolem je budovat a zvelebovat.

PIRÁTI

V následujících čtyřech letech se zaměříme hlavně na kvalitu vzdělávání a na rozvoj vybavení škol. Rádi bychom také nastavili objektivní a transparentní systém výběru ředitelů škol a motivovali je k vytvoření příjemného prostředí na školách i v učitelském sboru. Z hlediska strategie zakotvené v Dlouhodobém záměru vzdělávání považujeme za důležitý důraz na vyvážený posun ve všech klíčových oblastech tak, jak byly definovány, tedy digitální kompetence, kreativita, udržitelnost i klima ve školách.

SPOJENCI 24 S VÁMI (A. JAKUBEC)

Naší prioritou je kvalitní a flexibilní vzdělávací systém. Důraz klademe na well-being a klima ve školách. Pokračujeme v transformaci dětských domovů. Vnímáme problém s nerovnoměrným zájmem o školy v kraji – zatímco v Olomouci je přetlak na střední školy, ZUŠ a DDM, na Jesenicku a dalších periferiích je zájem naopak nízký.

2. Jaký postoj zaujímáte k převodu nepedagogických zaměstnanců pod zřizovatele?

ODS

Převod nepedagogických pracovníků škol pod zřizovatele nepodporujeme. Pokud k němu dojde, jsme připraveni zajistit prostředky pro jejich důstojné odměňování ve školách, které Olomoucký kraj zřizuje.

STAN

Za předpokladu změny rozpočtového určení daní pro samosprávy, tj. navýšení rozpočtu, toto může být smysluplné a efektivní řešení

SPO, TRIKOLÓRA, PRO a SVOBODNÍ

Rozhodně odmítáme záměr ministerstva školství převést nepedagogické zaměstnance na zřizovatele. Obáváme se, že mnohé obce na platy školníků, uklízeček, kuchařek, účetních aj. prostě nebudou mít a v důsledku to povede k rušení škol zvláště v menších obcích. Školy budou pro některé obce příliš drahý luxus, který si prostě nemohou dovolit. V ministerském záměru vidíme špatně skrývaný kalkul - v programovém prohlášení vláda slíbila snížení počtu zaměstnanců hrazených státem a převedením části pracovníků škol pod obce a kraje si tak vláda bude papírově vylepšovat statistiky. V ministerském záměru rovněž vidíme zoufalství nejen ministerstva školství, ale celé vlády, která tímto přiznává, že na konci svého vládnutí už nemá ani na platy kuchařek a školníků. A v ministerském návrhu cítíme také lhostejnost a despekt vůči desetitisícům zaměstnanců, bez jejichž práce by školy přestaly fungovat a jejichž platy se

pohybují často jen o několik tisíc nad minimální mzdou. Říká se, že morální vyspělost společnosti se pozná podle toho, jak se chová k starým lidem. Dodejme: a jak se chová k nepedagogickým pracovníkům ve školách.

PIRÁTI

Systém financování nepedagogických pracovníků státem by měl být zachován. Pokud by ke změnám došlo, musejí být jednoznačně kompenzovány úpravami rozpočtového určení daní.

SPOJENCI 24 S VÁMI

S převodem nepedagogických pracovníků pod zřizovatele nesouhlasíme.

3. Jaké záměry máte v oblasti středního vzdělávání s ohledem na trh práce a inovací oborové soustavy?

ODS

V souladu s potřebami trhu práce, jsme, mimo již výše uvedeného, připraveni zajistit možnost získání středního zdravotnického vzdělání ve správním obvodu města Šternberka jako obce s rozšířenou působností s dosahem do správních obvodů ORP Uničov a Litovel (celkem 69 000 obyvatel, více než 10 % obyvatel kraje). Ve Šternberku a okolí je několik velkých poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb, možnost vzdělávání v potřebném oboru zde doposud chybí a je dostupná až v krajském městě Olomouci a ve větší vzdálenosti v Šumperku, Prostějově a Hranicích.

STAN

V rámci posilování konkurenceschopnosti na trhu práce je určitě nutné aktivně vstupovat, vytvářet a moderovat setkání mezi školami, firmami a námi jako zřizovatelem pro aktualizaci a posilování těch oborů, jejichž absolventi jsou žádaní.

SPO, TRIKOLÓRA, PRO a SVOBODNÍ

Kraje jsou zřizovateli středních škol, proto otázka na trh práce se týká vstupu absolventů středních škol do prvního zaměstnání. Klíčové jsou odborné znalosti a dovednosti absolventů středních odborných škol. Rozvoj odborného vzdělávání má probíhat v kvalitně vybavených odborných učebnách a laboratořích, ale nejen zde. My jednoznačně podporujeme, aby část odborného vzdělávání, zvláště ve vyšších ročnících, žáci realizovali na pracovištích firem. Učební obory a také maturitní obory s odborným výcvikem (obory s kódem L) umožňují soustavnou práci u zaměstnavatele, kdy například učeň třetího ročníku lichý týden studuje ve škole a sudý pracuje ve firmě a ta si jej připravuje jako svého budoucího zaměstnance. Žák prohlubuje svou odbornost a identifikuje se se svým oborem. Toto tzv. duální vzdělávání u řady středních odborných škol bezvadně funguje, školy mají navázanou spolupráci s desítkami firem, ačkoliv se duální vzdělávání dlouhodobě odehrává v legislativní prázdnotě. My podporujeme právní zakotvení duálního vzdělávání do školské legislativy, které bude obsahovat explicitní vymezení povinností a zodpovědností obou stran, čili škol a firem. Domníváme se také, že kraj může vyhlásit dotační titul, v němž by motivoval firmy k duálnímu vzdělávání a pomohl jim při jeho rozjezdu. Přirozeným partnerem se tu nabízejí Hospodářská komora a Svaz průmyslu a dopravy. Myslíme si, že Olomoucký kraj by měl i více propagovat úspěšnou spolupráci škol a firem a inspirovat tak další aktéry. Mezi každoroční Pedagoogy Olomouckého kraje mohou být oceněni instruktoři, což jsou

zaměstnanci firem, kteří se věnují žákům na praxích jako takoví "firemní učitelé". Je řada instruktorů mezi firmami na území Olomouckého kraje, kteří by si toto prestižní krajské ocenění zasloužili. Jak říkají latiníci, exempla trahunt. Olomoucký kraj je zřizovatel většiny středních škol na území kraje, a má tak pravomoci určovat vývoj krajské oborové soustavy. Zvláštní důraz je třeba klást na rozvoj klíčových vysoce perspektivních oborů, které dle předpokladu budou vyžadovat tisíce nových kvalifikovaných pracovníků. Jsou to zdravotnictví, IT, elektrotechnika, bezpečnost a několik dalších. Na druhou stranu je třeba vážně uvažovat nad budoucností některých oborů, které v blízké budoucnosti ohrozí umělá inteligence. Pro školy s obory ohroženými konkurencí AI hledat odpovídající náhradu v oborech, které trh práce potřebovat bude. Co se týče inovace oborové soustavy MŠMT, smysl má spojení obsahově příbuzných oborů do jednoho. Příkladem jsou obory Pokrývač a Tesař – v praxi absolventi zužitkují znalosti a dovednosti obou povolání. Odmítáme však návrh z dílny MŠMT, který redukuje počet oborů až k neuvěřitelnému číslu 45. Popírá smysl středního odborného vzdělávání, protože žáci by se učili od všeho něco, ale odborníci by nebyli na nic. Odmítáme také redukcí odborného vzdělávání, nahrazení plošným všeobecným vzděláváním a přesunutím odborného vzdělávání do terciárního vzdělávání (VŠ). Systém amerických high schools, všeobecných nevýběrových škol, není cestou pro českou vzdělávací soustavu, která se tradičně vyznačuje silným a kvalitním středním odborným školstvím.

SVOBODNÍ

Olomoucký kraj by měl v co největší míře využívat finance pocházející z externích zdrojů, ovšem kraj by žádné dotační tituly z volných prostředků jeho rozpočtu vytvářet neměl. Svobodní současně chtějí zrušit udělování veškerých ocenění Olomouckého kraje, neboť je považují za zbytečné plýtvání financí z rozpočtu kraje, které můžeme vynaložit rozumnějším způsobem. Veškeré tyto kompetence by měly být ponechány pouze na uvážení jednotlivých ředitelů škol, protože pouze oni nejlépe znají místní potřeby občanů. Kraje ani MŠMT by tedy neměly zasahovat do rozhodování škol, zda otevřít, uzavřít či sloučit konkrétní obory v konkrétní lokalitě.

PIRÁTI

Chceme kontinuálně mapovat situaci na trhu práce, komunikovat se všemi klíčovými partnery a pružně reagovat na poptávku trhu přípravou nových studijních oborů i rozšiřováním všeobecného vzdělávání s možností pozdější specializace. Plánujeme například podpořit školy s IT zaměřením..

SPOJENCI 24 S VÁMI

Spolupracujeme s Úřadem práce, podnikateli a svazy na přizpůsobení nabídky oborů potřebám trhu práce. Podporujeme všeobecné vzdělávací složky a gramotnosti napříč obory, včetně vzniku lyceí na odborných školách a rozvoje polytechnického vzdělávání.

4. Jaké opatření navrhujete pro zajištění rovného přístupu k vzdělávání?

ODS

Pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání, vyrovnávání sociálního statusu rodiny a motivace žáků k dosažení vyšších stupňů vzdělání zajistíme zkvalitnění podmínek pro práci školních psychologů, speciálních pedagogů, asistentů pedagoga. Podpoříme také celoživotní

vzdělávání a rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti rovných příležitostí a personálu školských poradenských zařízení.

STAN

Jednotný přístup k přijímacímu řízení na střední školy a učiliště, podpora smysluplné inkluze, podpora škol integrující žáky z vyloučených lokalit, skupin, SPU, SPCH.

SPO, TRIKOLÓRA, PRO a SVOBODNÍ

Rozvoj předpokladů, nadání a motivace studovat daný obor bez ohledu na sociální situaci žáka a jeho rodiny, to je ušlechtilý princip veřejného školství. Co se týče středního školství, jehož konkrétní podobu určují kraje jakožto zřizovatelé většiny středních škol, záměrem je zachování struktury středních škol na území celého kraje, včetně okrajových regionů. Hrozí totiž, že kraje budou postupně redukovat kapacity a počet škol v regionech a školy soustředit do krajských měst a v těchto školách budou posilovat kapacity. To má negativní sociální důsledky spojené s výdaji na dopravu, případně výdaji na ubytování na domovech mládeže. Omezí se vzdělávací mobilita, to znamená, že žák by rád studoval nějaký obor, vzhledem k vzdálenosti školy od místa bydliště však jeho rodiče volí školu v blízkosti. Žák pak není motivován studovat obor, který studovat nechtěl. Výdaje na dopravu pro dojíždějící žáky rostou, zvláště po té, co současná vláda výrazně zdražila žákovské jízdné. Úkolem nové vlády bude zlevnění dopravy pro žáky a studenty právě s cílenou podporou vzdělávací mobility a z ní plynoucích pozitivních důsledků. Olomoucký kraj má specifický úkol zachovat a rozvíjet střední školství v regionu Jesenicka, to je sociologicky křehký region, kam je třeba investovat do rozvoje hospodářství a vzdělání. Žáci z tohoto příhraničního regionu mají mít rovné podmínky ke vzdělávání jako žáci z jiných koutů kraje. Rovné podmínky ke vzdělávání se týkají také možnosti žáků být v péči školních psychologů. Dlouholetá situace je nesystémová: na některých školách psychologové pracují, na jiných ne. Důvodem není zájem ředitelů psychology zaměstnat, nýbrž jejich naprostý nedostatek. Školní psychologové jsou nestandardně placeni přes různé projekty, nejčastěji ze šablon (OP JAK), mají tak dočasné pracovní poměry omezené po délku trvání projektu. Absolventi psychologie tak přirozeně volí kariéru klinické praxe. Prekérní pracovní-právní podmínky školních psychologů jsou ostudou českého školství. Naším záměrem je, aby školní psychologové byli placeni ze státního rozpočtu, stejně jako další pedagogové a zaměstnanci školství. Rovné podmínky pro žáky na školách plně podporujeme, avšak neztotožňujeme se současnou podobou inkluze. Ta je nastavena tak, že existují případy, kdy kvůli ataku silného autisty paní učitelka musí vyvést celou třídu z učebny na chodbu, žáka zklidnit a poté se s celou třídou vrátit do učebny a pokračovat ve výuce. Jsou případy, kdy agresivní děti ve školkách ubližují dalším dětem. Tyto excesy umožňuje zpackaná česká inkluze. My navrhuje zvýšit pravomoci ředitelům škol v jednání se školskými poradenskými zařízeními a rodiči, ředitelé mají zodpovědnost za školu a mají mít právo kvalifikovaně rozhodnout v případech začleňování dětí. Chceme také posílit systém škol podle paragrafu 16 (dříve škol speciálních). Každé dítě si zaslouží úspěch, a to ve škole, která je pro něj vhodná.

SVOBODNÍ

Úkolem Olomouckého kraje by měla být snaha o stabilní zajištění základního provozu škol, které zřizuje a nevytvářet jakékoliv další aktivity v této oblasti. Rovný přístup ke vzdělání již dnes máme, neboť žáci, resp. jejich rodiče, za studium přímo neplatí. Stejně jako v předchozím bodě podporujeme posílení pravomocí jednotlivých škol, které jsou vždy schopny nejlépe vyhodnotit situaci a následně aplikovat řešení na konkrétní problémy v dané lokalitě. Mimo to Svobodní kladou důraz na vznik dalších soukromých škol, které budou plně odloučeny od státních struktur. Jakékoliv snahy ze strany Olomouckého kraje o tržní zvýhodnění státních škol na úkor těch soukromých odmítáme.

PIRÁTI

Podporujeme smysl inkluze a myslíme na speciální potřeby studentů. Rádi bychom se proto soustředili na podporu asistentů pedagogů, školních poradenských pracovišť i psychologů. Zároveň kraj musí zajistit dostatečné kapacity ve speciálním vzdělávání, rozvíjet síť SPC a PPC. Stejně tak je zásadní, aby školy měly dostatek kvalifikovaných psychologů a kariérních v poradců a v neposlední řadě, aby uměly využít potenciál nadaných žáků a flexibilně na něj reagovaly.

SPOJENCI 24 S VÁMI

V rámci dlouhodobého záměru spolupracujeme s Univerzitou Palackého na zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání. Podporujeme žáky se speciálními potřebami a zajišťujeme kvalitní speciální školství tam, kde není inkluze možná. Od nového školního roku otevíráme školu pro děti s poruchou autistického spektra.

5. Považujete za důležité pro stabilizaci školských pracovníků připravit programy na podporu zájmu pracovat ve školách a školských zařízeních ve vašem kraji?

ODS

Váš podnět na přípravu programů k podpoře zájmu o práci ve školách a školských zařízeních a stabilizaci školských pracovníků považujeme za zajímavý nápad do budoucna.

STAN

Domnívám se, že je nutné stále zefektivňovat výuku na vysokých školách, podporovat kooperaci mezi pedagogickými a dalšími fakultami připravující nové učitele s nižšími stupni škol. Činnosti pro přípravu a zvyšování kvalifikace učitelům vidím spíše ve fakultách než v přidružených organizacích, které dnes existují.

SPO, TRIKOLÓRA, PRO a SVOBODNÍ

Olomoucký kraj může vytvořit program na podporu stabilizace pedagogických pracovníků ve školství. Kde vidíme jeho úkol, je zvýšit motivaci pro školský management, čili pro ředitele a jejich zástupce, stávající, tak hlavně pro ty budoucí. Je to aktuální úkol, který musíme řešit: zájemců o funkci ředitele ubývá a nejsou neobvyklé případy, kdy se do konkurzu nepřihlásí jediný uchazeč.

Motivovat mladé lidi pro práci ve školství je ale primárně úkolem státu. Pedagogické fakulty jsou žádané a obsazené. Absolventi však do škol nejdou. Typicky například aprobaci informatika, matematika, přírodní vědy. Přes sliby a ujišťování politiků, jak budou mít učitelé 130 % průměrné mzdy, se finanční situace českých učitelů od roku 2021 zhoršuje. Absolventi to vědí, jdou pracovat jinam, privátní sféra mnohé z nich ráda přijme s otevřenou náručí ke škodě českého školství a především českých žáků a studentů.

SVOBODNÍ

Ne. Dotace vytváří prostředí vhodné pro korupci a úkolem každého politika by měla být snaha minimalizovat objem přerozdělovaných financí z veřejných rozpočtů. Úkolem státu není motivovat mladé lidi pro práci ve školství.

PIRÁTI

Za zcela zásadní považujeme spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého, jejíž absolventi mohou školská zařízení v kraji využívat pro své praxe a mohou zde i trvale zakotvit. Je důležité ještě víc využít potenciálu, který spolupráce s univerzitou nabízí. Za důležitou považujeme také spolupráci s výzkumnými institucemi, zaměstnavateli i Hospodářskou komorou nebo programy na podporu příchodu/náboru kvalifikovaných učitelů do některých strukturálně postižených oblastí kraje.

SPOJENCI 24 S VÁMI

Po navýšení platů došlo ke stabilizaci pedagogických sborů. Díky Univerzitě Palackého máme dostatek kvalitních absolventů, kteří na školy nastupují. Výjimkou jsou nedostatkové pozice, například učitelé IT, chemie, fyziky a některých odborných předmětů.